

GORIŠKI TEDNIK

POŠTINA PLACANA V GOTOVINO

Leto II. Štev. 39

Celoletna naročnina	175 Lir
Polletna	90
Posamezna številka	4
Za Jugoslavijo	2 Din

Gorica, sobota 28. septembra 1946

Po poti borbe v svobodo

Pariška konferenca se približuje svojemu zaključku. Po dolgem trdem in naporsem delu delegacij bo izšel mir, ki bo zaključil drugo svetovno vojno. Predstavniki anglo-ameriških imperialističnih klik so vse napravili, da bi si zagotovili svoje položaje za izkoriščanje drugih narodov in za ohranitev svetovne nadvlade. V nasprotju s temi so branilci resnične demokracije s SZ na čelu vse storili, da bi zmagala načela pravice, samoodločbe in neodvisnosti.

Kakšni so rezultati? Imperialisti hočejo oškodovati Jugoslavijo v njenih svetih pravicah. Odvzeti ji hočejo Gorico, Tržič, Slovenijo morje. Ne da bi poskušali izpodbiti dokaze jugoslovanske delegacije, oni enostavno preglasujejo, dirigirani, z dviganjem rok in to naj bi bil sklep konference.

Naše ljudstvo se vprašuje, s kako pravico smejo Avstralci, Braziljanci in Afrikanci z golim dviganjem rok brezvestno odločati o usodi desetstisočev ljudi, ki so za svojo svobodo vse žrtvovali. Oni so gluhi in dremajo, ko jim jugoslovanska delegacija z neizodbitnimi dejstvi in dokazi predloži stvarnost položaja in pravice našega ljudstva. Gluhi so za vpije in prošnje desetstisočev. Ne razmišljajo. Sploh ne presojujejo. Oni dvignejo roko potem ko se ozrejo okrog, da vidijo kaj je napravil njih gospodar — in s tem naj bi se zapečatila usoda tisočev poštenih ljudi.

Ne! Nikoli in nikdar! Sili in vsiljevanju se je naše ljudstvo vedno uprlo. Znano je, da so šele 7 let po italijanski okupaciji, karabinerji in fašisti na »juriš« zavzeli vipavsko vas Štjak. To dokazuje kako srdit je bil odpor našega ljudstva proti osvovrženemu tujcu, in kako odločno je branilo svojo svobodo. Take so bile in bodo naše vasi in mesta. Če se naše ljudstvo ne vtika v zadeve, ki se dogajajo okrog afriških džungel in avstralskih step, ima pravico zahtevati prav tako za sebe, namreč da samo odloča o sebi in ne ljudje, ki so desetstisoče kilometrov stran.

Naše zemlje ne bomo prepustili divjemu izrabljanju imperialistov in zatiranju. Ne bomo dopustili, da bi naša mesta propadla v slavo anglo-ameriških imperialistov. Prav tako kot se ne more Titova Jugoslavija odpovedati pravici do te zemlje, ki se je kopala v krvi najboljših njenih sinov za to Jugoslavijo.

Imperialisti, vedite, da samo pravične meje zagotove mir; drugih sklepov ne sprejmemo in nikdar jih ne bomo priznali

Če dajo Gorico Italiji, bo v nekaj letih postala mrtoa vas.

Delavec iz Gorice

Zasedanje okrožnega plenuma SIAU za Goriško

PROTI IMPERIALIZMU - ZA PRAVICE LJUDSTVA

V torek, 24. t. m. se je v Gorici v prostorih Ljudskega doma sestel plenum SIAU za Goriško.

Ob navzočnosti okrožnega odbora ter delegatov okrajev je predsednik dr. Mermolja otvoril zasedanje ter predal besedo tajniku okrožnega SIAU tov. Juliju Beltramu, kateri je podal analizo politične situacije. Iz izčrpnega referata posnemamo samo najvažnejše misli.

»Že 15 mesecev vodi naše ljudstvo s SIAU na čelu borbo v obrambo že v maju 1945. priborjenih pravic in demokratičnih svoboščin. Bori se z vso doslednostjo in silovitostjo proti poizkusu vsiljevanja in umeševanja od zunaj, proti imperializmu. Pri nas konkretno gre za ZVU, ki bi morala biti nepristranski upravitelj naše dežele, toda v resnici je vsa pogazila vse dogovore in vsa demokratična načela in ustvarila režim, ki sliči tistemu, proti kateremu se je uplo vse primorsko ljudstvo in ga uničilo. Cilji, ki jih ZVU od vsega začetka zasleduje, so danes povsem jasni, kar ni bilo za vse ljudi lansko leto, namreč: uničiti vsako sled po pridobitvah narodno osvobodilne borbe, t. j. po tistemu, kar je sveto vsakemu Slovencu in italijanskemu antifašistu.

V borbi z domačo in zunanjo reakcijo

In nadaljuje: »Ponovno je potrjena trditev, da vodi vsako kompromisarstvo, vsaka nedoslednost na pot izdajstva vseljudeških in vsenarodnih interesov.

Najbolj jasno vidimo to trditev v primeru Slovenskega Primorca. Pisci tega belogardističnega - klerofašističnega časopisa so že davno zavzeli stališče, ki nima ničesar skupnega z interesi slovenskega naroda. Za gole egoistične osebne interese prodajajo narod tujcu na milost in nemilost v izkoriščanje. Njihova narodna zavest začne in neha pri žepu in želodecu. Vsled šibkosti teh protiljudskih elementov je nujno, kot smo že ugotovili, da se večjejo na zunanje imperialistične sile. To sodelovanje domače in zunanje reakcije prihaja že tako daleč, da ne zadostuje več samo naslanjanje, ampak prevzemajo zunanje reakcionarne sile že odkrito iniciativo v svoje roke in same vodijo akcije.

Da so bile protiljudske sile k temu prisiljene, je velik uspeh SIAU in kaže na očitno slabost naših domačih sovražnikov. Vendar bi bilo vsako podcenjevanje skupne akcije domače in zunanje reakcije nepravilno in škodljivo. Naše množice in zlasti naš aktiv mora prav tako budno zasledovati vsak gib teh elementov, znati se mora boriti proti njim, jih razkrinkovati in jim preprečevati njihove nakane. Predvidovati moramo še hude boje v prihodnjih mesecih in vobče politič-

kar predstavlja njegovo čast, njegovo neodvisnost in njegovo svobodo.

In dalje:

»Vzporedno z borbo za priznanje pridobljenih demokratičnih svoboščin in pravic, je naša SIAU vodila prav tako ostro borbo proti vsem oportunistom in odpadnikom, ki so čisto zabavljali čez dosledno demokratično antiimperialistično politiko SIAU in namigovali na »taktične« napake naše poti, zagovarjali dvojno politiko itd. Taka politika je tako v našem ožjem merilu kot v vsedržavnem jugoslovanskem napačna in vodi na pot podrejanja resničnih ljudskih interesov tujim imperialističnim silam. Popuščenje ne bi pomenilo izboljšanja položaja, ne bi pomirilo nasprotij, kot se to skuša prikazati, temveč nasprotno: nasprotja bi se vnesla v naše lastne vrste, porušila bi se naša enotnost. Ustvarjale bi se frakcije, stranke in strančice. Mi bi se šli strank, ZVU bi pa izrabljala naše slabosti in notranje spore — vse za čast in slavo Rokefelerjevih koncernov in Fordovih trustov. Pomenilo bi se odpovedati ljudski demokraciji, svoji neodvisnosti in svobodi.

nem kot tudi na drugih, zlasti na šolskem polju.

V splošnem vzeto je naša bitka del tiste, ki se vodi v svetovnem merilu v Parizu, v katerega so uprte prav te dni vse oči sveta in še prav posebno naše dežele. Od sklepov te konference je odvisen mir, svoboda in neodvisnost malih narodov. Na čelu zagovornikov demokracije in svobode stoji SZ, ki z vso avtoriteto razkrinkuje podle namene grabežljivih imperialistov in opozarja svet na nevarnost take politike blokov Churchillovega kova, ki ne utrjujejo miru, ampak postavljajo pogoje jutrišnjih mirov in vojen. Kako skušajo imperialistične klike zapadnih držav »demokratizirati« narode nam najbolj zgovorno kaže primer grških volitev in tržaškega statuta. Uvesti hočejo tudi v Evropi kolonialno prakso vladanja in zatiranja ne glede na kulturno-politično stopnjo teh narodov.

V nadaljnjem govoru o pariški konferenci in o delu jug. delegacije in zaključuje:

»Borba malih narodov za svojo neodvisnost in svobodo se bo nadaljevala, razvijala in zmagovala sorazmerno z razvojem borbe naprednih demokratičnih sil vseh dežel proti izkoriščanju in zatiranju. Z zmago resničnih demokratičnih sil nad imperializmom, ki živi od zatiranja malih in kolonialnih narodov, bo zagotovljen razvoj in procvit, neodvisnost in svoboda vsem malim in kolonialnim narodom.

Za bratstvo med Slovenci in demokratičnim italijanskim prebivalstvom

Pred slovansko-italijansko antifašistično unijo stoje težke in odgovorne naloge. Da izvrši svojo zgodovinsko nalogo do kraja mora SIAU še nadalje krepiti in razširiti svojo organizacijo. Razširiti bazo in pritegniti vse kar

je resnično demokratičnega ter tako še bolj okrepiti antifašistični demokratični blok. Razvijati in poglobljati bratstvo med Slovenci in demokratičnim italij. prebivalstvom kot pogoj mirnega sožitja na tem delu zemlje.

Politizacija ljudskih množic in vsestranska aktivizacija na vseh popriščih zlasti kulturno-prosvetnem, fizikalnem itd. Aktivizacija žena in mladine in odprava vsakega sledu sektaštva, ki še živi po naših vaseh.

Dosledni liniji antifašistične unije, ki nas je vedno modro vodila, bomo dosegli svoj namen in svoje cilje, one cilje, katerim se SIAU in z njo vse demokratično ljudstvo naše dežele ne bosta nikoli odrekla, pa najsi bo pritisk imperialističnih sil še tako velik: priključitev neokrnjenega ozemlja Julijske krajine k Jugoslaviji. V tej naši borbi nam stoji neomajno ob strani FLRJ, ki je prav tako odločna kot mi v tem, da se ne bo odpovedala svojim neiz-

podbitnim pravicam do te zemlje.

Po tem političnem referatu se je razvila daljša diskusija v katero je posegel tov. Banfi, podpredsednik SIAU in drugi delegati.

Sledil je organizacijski referat, ki ga je podal tov. Duje, član okrožnega SIAU ter referat tov. Žive Beltram Fornazarič, člani ce okrožnega odbora SIAU o dvomesečnem tekmovanju »S Titom do zmagae«.

Po živahni diskusiji, katere se je udeležil predstavnik Enotnih sindikatov tov. Batti ter delegati okrajev, je tov. predsednik SIAU s kratkim zaključnim govorom v poznih popoldanskih urah zaključil dobro uspelo zborovanje.

POLITIČNI PREGLED

Zadnja beseda o tržaškem in primorskem uprašnju še ni izrečena

Za 15. oktober predvidevajo zaključek mirovne konference

Do 5. oktobra t. l. bodo morali odbori konference zaključiti svoje delo; do tedaj bodo morali tudi končati z glasovanjem o vseh določbah predloženih mirovni pogodbi in o svojih dodatnih predlogih in določilih.

V Parizu nimajo do tega dne rešiti samo vprašanje jugoslovansko-italijanske meje in Trsta, marveč tudi vprašanja italijanskih kolonij, italijanskih reparacij, romunskega petroleja in delno vprašanje podonavske ureditve.

Nadalje se je izvedelo iz Pariza, da so štirje zunanji ministri (Molotov, Byrnes, Bevin in Bidault) dokončno določili rok 15.

Kako pa je bilo z direktnimi razgovori z Italijo?

Jugoslovanski delegat v Parizu, Aleš Bebler, je podal za londonski list »Times« naslednjo izjavo o neposrednih razgovorih z italijanskimi delegati:

»Imeli smo tri sestanke, ki so na nas napravili vtis, da so Italijani pričeli z nami razgovore brez vsake prave težnje po sporazumu. S svojimi predlogi so od nas zahtevali več, kakor bi dosegli na osnovi osnutka mirovne pogodbe. Te predloge smo označili za nesprejemljive. Zaključili smo, da spricho takih predlogov ni več razloga za nadaljnje razgovore.«

Po drugih vesteh so bili ti poskusi direktnih italijansko-jugoslovanskih razgovorov zgolj ma-

oktobra, ko se mora zaključiti plenarno zasedanje mirovne konference. Bevin (Velika Britanija) je predlagal, naj bi se prenesla na to plenarno zasedanje vsa vprašanja, ki bi jih posamezni odbori do 5. oktobra ne mogli rešiti. A Molotov se ni strinjal s tem. Zato bodo nerešena vprašanja prešla na namestnike zunanjih ministrov.

Razpravljali so tudi o tem, da bi se štirje ministri sestali 22. oktobra v Njujorku, kjer bi pripravili dokončne pogodbe. Koncem novembra pa naj bi se že sestali zavoljo razpravljanja o mirovni pogodbi z Nemčijo. V tem oziru pa se štirje ministri niso še zedinili.

never, s pomočjo katerega naj bi se uredite našega vprašanja zavlekla.

Nekaterim konferenčnim krogom v Parizu je vse na tem, da bi anglo-ameriške sile še nadalje ostale na primorskem in tržaškem spornem ozemlju.

V preteklem tednu je bilo tudi opaziti, da si je del reakcionarne tiska že mel roke, češ da so v Parizu zastopniki zapadnih vlad demonstrativno zavrnilo jugoslovanski in beloruski predlog.

A Jugoslavija ne bo podpisala mirovne pogodbe z Italijo, če se ne popravijo najočitnejše krivice načrta mirovne pogodbe.

Sodobni problemi mednarodnih odnosov v odgovorih generalisima Stalina

Aleksander Wert, moskovski dopisnik lista »Sunday Times« je zastavil generalisimu Stalinu več vprašanj.

Tu prinašamo zaporedoma Wertova vprašanja in odgovore generalisima Stalina:

Ali verujete v resnično nevarnost »nove vojne«, o kateri je danes toliko neodgovornega govorenja v vsem svetu? Če je torej taka nevarnost, kaj bi bilo treba storiti, da bi se preprečila vojna?

Ne verujem v resnično nevarnost »nove vojne«.

Vesti o »novi vojni« raznašajo

v glavnem vojaško politični obveščevalni agenti in njihovi maloštevilni pristaši iz vrst civilnih uslužbencev. Njim je razširjenje teh vesti potrebno zato, da bi

a) zastrašili nekatere naivne politike iz vrst svojih sopogodbenikov, da bi tako pomagali svojim vladam doseči čim večje popuščenje sopogodbenikov,

b) da otežijo za določen čas zmanjšanje vojnih proračunov v svojih deželah, in

c) da ustavijo demobilizacijo vojske in preprečijo tako porast nezaposlenosti v svojih deželah.

Treba je strogo razlikovati vešči o »novi vojni«, ki se sedaj razširjajo, od resnične nevarnosti »nove vojne«, ki je danes ni.

Ali mislite, da ustvarjajo Velika Britanija in Združene države zavedno »kapitalistično obkroževanje« Sovjetske zveze?

Mislím, da vladajoči krogi Velike Britanije in ZDA ne bi mogli ustvariti »kapitalističnega obkroževanja« Sovjetske zveze, čeprav bi to želeli, kar pa vendarle ne moremo trditi.

Če uporabim besede g. Wallacea in njegovega zadnjega govora — ali so lahko Anglija, Zapadna Evropa in ZDA sigurne, da ne bo postala sovjetska politika v Nemčiji sredstvo za ruske težnje, naperjene proti Zapadni Evropi?

Mislím, da je nemogoče, da bi Sovjetska zveza izkoristila Nemčijo proti Zapadni Evropi in Združenim državam Amerike. Mením, da je to nemogoče ne samo radi tega, ker je Sovjetska zveza vezana s pogodbami z Veliko Britanijo in Francijo o vzajemni pomoči proti nemškemu napadu, z ZDA pa s sklepi potsdamske konference treh veselij, ampak tudi zaradi tega, ker bi pomenila taka politika izkoriščanje Nemčije proti Zapadni Evropi in ZDA tudi odstopanje Sovjetske zveze od njenih osnovnih nacionalnih interesov.

Na kratko rečeno, politika Sovjetske zveze v nemškem vprašanju stremi po demilitarizaciji in demokratizaciji Nemčije. Mislím, da pomeni demilitarizacija in demokratizacija Nemčije eno izmed najvažnejših pogojev za vzpostavitev trdnega in trajnega miru.

Kakšno je vaše mnenje o obtožbah, da »diktira« politiko komunističnih partij Zapadne Evrope Moskva.

Mením, da so te obtožbe absurdne in izposojene iz propagande Hitlerjevega in Goebbelsovega arsenala.

Ali verujete v možnost prijateljskega in trajnega sodelovanja s Sovjetsko zvezo in zapadno demokracijo ne glede na ideološke razlike in na »prijateljsko

tekmovanje« med obema sistemoma, o katerem je govoril Wallace.

Verujem brezpogojno.

Kolikor sem razumel, ste med obiskom delegacije laburistične stranke pri nas izrazili prepričanje, da je možno prijateljsko razmerje med Sovjetsko zvezo in Veliko Britanijo. Kaj bi pripomoglo k vzpostavitvi teh odnosov, ki si jih tako goreče želijo široke množice angleškega naroda.

Resnično sem prepričan v možnost prijateljskih odnosov med Sovjetsko zvezo in Veliko Britanijo. Utrditev političnih, trgovinskih in kulturnih zvez med tema deželama bi znatno pripomogla k vzpostavitvi takih odnosov.

Ali mislite, da bi pomenil takojšen unik ameriških čet z Kitajske življenjsko neobhodnost za bodoči mir.

Da.

Ali mislite, da je dejanski monopol ZDA nad atomsko borobo ena izmed glavnih groženj za mir.

Ne mislim, da je atomska bomba tako resna sila, za kakršno je radi imajo nekateri politiki. Atomske bombe so namenjene za strašenje ljudi s slabimi živci, ne morejo pa odločiti usode vojne, ker za to nikakor niso zadostne. Vsekakor je monopolistična tajnost atomske bombe grožnja, toda proti temu sta vsaj dve zdravili:

a) monopolistična posest atomske bombe ne more trajati dolgo, in

b) uporaba atomske bombe bo prepovedana.

Ali mislite, da se z nadaljnjim napredkom komunizma v Sovjetski zvezi, kolikor gre za Sovjetsko zvezo, ne bo zmanjšala možnost mirnega sodelovanja z zunanjim svetom. Ali je komunizem mogoč samo v eni deželi.

Ne dvomim, da se možnosti za mirno sodelovanje ne bodo samo zmanjšale, ampak se nasprotno lahko celo še povečajo.

»Komunizem v eni deželi« je popolnoma mogoč, posebno pa v taki, kakršna je Sovjetska zveza.

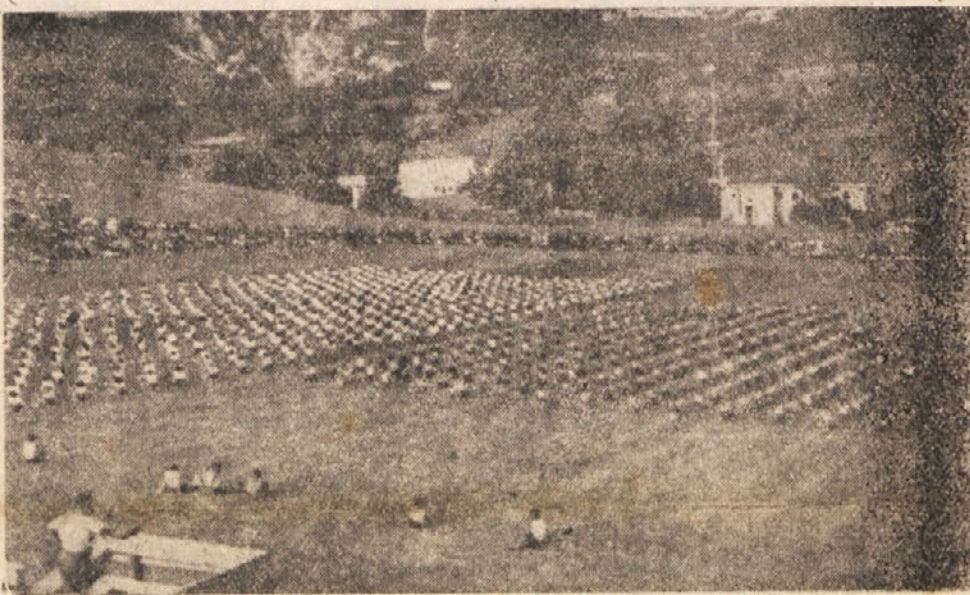
KAM JE PRIVEDLA TRUMANOVA IN CHURCHILLOVA POLITIKA

Zadnji Rooseveltov sodejavec Wallace, ki ga je še »trpel« sedanjí predsednik Truman je bil prisiljen, da je podal ostavko. Predsednik Truman se je po razgovoru s svojim zunanjim ministrom Byrnesom odločil, da to zahteva od svojega trgovskega ministra, da ne bi trpel prestiža ameriške delegacije v Parizu, v kateri sta tudi republikanec Wanderberg in Connally, znana vojna hujskača in sovražnika Sovjetske zveze. Byrnes ali Wallace? Prvi zastopa politiko ameriških velekapitalistov, ki ob vsaki priliki podpirajo angeško osvajalno politiko v Evropi in srednjem orientu, politiko, ki bi prej ali slej privedla do tretje svetovne vojne, med tem ko hoče Wallace, zvest principom pokojnega Roosevelta, pravičen mir v svetu in tesno povezanost z Sovjetsko zvezo. Zato je govor Wallace-a zadel v živo in dvignil na drugi obli ogromno prahu. Wallace je očital pogrešene politiko sedanjega zunanjega ministrstva, ki je določila težke milijarde vojnemu in mornariškemu ministertvu za oborožitev, monopol na atomsko bombo, s katero bi hoteli ustrahovati svet, ogromno vojaško podporo nacionalni vladi Kitajske ter osiguranje letalskih oporišč na vsch važnejših točkah. Tudi dardanelško vprašanje, ki je zadeva, ki bi morala zanimati samo prizadete države, ki imajo neposreden interes na tej ožini, je razvozlala skrite pohlepe Amerike, ker se vmešava tudi v to vprašanje. Iz tega dvoboja in trenj se vidi, da je »demokracija« v Ameriki ostala samo strašilo za vrabce. Vse kar se strinja z ameriško zunanjo politiko je dobilo migljaj, naj ne nastopa proti interesom Združenih držav, dobilo je nagobčnik. Toda demokrati v Ameriki so spoznali kam jih vodi Trumanova in Byrnesova politika in tako bomo videli, da se bo ta opozicija še ojačila in brezdvoma bomo v kratkem pričali raznih iznenadenj, ki prav gotovo ne bodo vseč sedanjim ameriškim diktatorjem.

rilo o človečanskih pravicah, o Pan Evropi in podobno. Weimarska republika se je morala umakniti pohlepnosti visoke nemške finance, raznih Stinnesov in Kruppov izročivši jim ves vladni aparat, ki nas je peljal do ponovne vojne. O tem ni Churchill govoril. To je bilo za zastorjem njegovega govora, ki ga demokratična ljudstva Evrope danes bolj kot kdaj prej vidijo. Tako vidimo več ali manj prkrito, da sili vsa angloameriška politika za tem, da bi privezala nas Nemce, ki bi tako tvorili močan zapadni blok proti Sovjetski zvezi, o kateri mislijo da ogroža Ameriko na poti svetovnega vladanja.

Odgovor „Voci Liberi“

Tržaško glasilo CLN-a očita nam in našim deleg. na pariški konferenci, ko zagovarjamo našo pravico na Trst in Primorsko, da smo šibki na argumentih in da nimamo pravične oslombe za naše trditve, da se poslužujemo laži,

FIZIKULTURNI NASTOP MLADINE

KMETIJSKE NOVICE

Nabiranje bukovega žira

Po celi Jugoslaviji se je začelo z nabiranjem bukovega žira. V večini krajev z večjimi površinami bukovih gozdov so bili sestavljeni krajevni akcijski odbori, v katerih so zastopniki množičnih organizacij. Šol itd. ki so že pridno na delu. Potrebno je, da se nabiranja udeleži vsak državljan vsaj en dan, kajti le tako bomo izvršili nalogo, ki smo si jo postavili. Dobro je, da zbira tudi pri organiziranih izletih vsakdo ali vsaka manjša skupina na svoj račun, da si tako pridobi olje za lastne potrebe. Količina olja je znana: za 10 kg suhega očiščenega žira se dobi 1 kg olja.

V Vojvodini

Na zadnjem zasedanju Ljudske skupščine avtonomne pokrajine Vojvodine so bili prikazani veliki uspehi, ki jih je dosegla ljudska oblast v vseh panogah gospodarstva. Največji uspehi so bili doseženi v kmetijstvu. Letošnja žetev je lepo uspešna. Odkup žita dobro napreduje, kar dokazuje visoko zavest delovnega ljudstva, ki z oddajanjem presežkov skrbi za prehrano naših delavcev, naših mest in naše armade.

Ljudska oblast je dala na razpolago 900.000 din za nakup dobrih semen; in bo razdelila med poljedelce za jesensko setev. Izdatno pomoč je nudila ljudska oblast tudi kmečkim delovnim drugam, ki jih je v Vojvodini 217. Od teh je 119 zadrug že odobrenih. V te kmečke delovne zadruge se je združilo 17.000 družin

da se izmotamo iz zagate. Vsem Slovincem in vsemu antifasističnemu italijanskemu delovnemu ljudstvu je znano, da je vsi res, kar so naši delegatje vnesli na pariški konferenci. Mi nočemo ničesar, kar ni našega. Gospode okrog »Voce libera« jezi, ker imamo tako vnete zagovornike v raznih slovanskih narodih. Ne daj jim spati, ker nimajo dostopa na konferenco. Kaj bi še hoteli? Ali bi mogoče radi igrali vlogo, kakor sta jo svoj čas igrala Sonnino in Orlando? Ali bi nam hoteli ustvariti drugi Rapallo? V drugič zaslužiti slovansko prebivalstvo. Ne gospodje! Kar je našega, ostane naše, pa naj še tako kričijo in rečejo, kar hočejo. Ne samo mi Slovenci, tudi vse demokratično ljudstvo Furlanije s Tržičem vred je prežeto z isto mislijo, z istimi željami in zahtevami. Zavezniška vojaška uprava upošteva res bolj reakcionarne in filofasistične elemente kot nas, ker se ti slednji — klečaplazniki in hinavci — oprimejo vsake bilke, da se ohranijo pri življenju, da bi še nadalje gospodovali nad nami, kot rasa višje vrste. Toda ti časi so minili. Upamo, da so minili tudi za italijansko delovno ljudstvo.

S TITOM DO ZMAGE

Pod tem geslom pristopa Goriško okrožje k dvomesečnemu tekmovanju, ki bo zajelo vse naše organizacije, vsa področja političnega, gospodarskega in kulturnega ljudskega udejstvovanja.

Čeprav izmučeni in izčrpani po nadčloveških naporih naše osvobodilne borbe, je bila naša prva misel, ko smo prvega maja lanskega leta svobodno zadihali. Delo! Nismo se borili zato, da bi premagali in podjarmili druge narode, da bi živeli na račun njihovega dela in od njihovega bogastva. Borili smo se le za lastno in vseh narodov svobodo. Zato, da bomo delali zase in svojo narodno skupnost, zato, da se bomo z lastnimi delovnimi napori gradili boljše življenje. Čakali so nas požgane vasi, zapuščena zemlja, ukaželjna mladina, mlada in neutrujena oblast z vsem upravnim aparatom; delo, kamorkoli si se ozrl. Toda zato smo lahko trpeli, da bomo lahko svobodno delali. In lotili smo se prav vsega z veseljem in odločno.

Toda tuji vojaški upravi naše delo ni bilo po godu. Vse preveč samostojni smo bili, preveč besede so imeli ljudski odborniki. Naši novi začasní upravitelji pa so vajeni drugačnih podložnikov. Zato več kot eno leto se že trudijo, da nam zbijejo iz glave našo zahtevo da o svojih zadevah sami odločamo. Vzeli so nam, kar smo si sami priborili — našo ljudsko oblast — in nam sedaj v skrbno odmerjenih obrokih delijo to, kar je naše in kar še za-

htevajo, da jim moramo biti zato hvaležni. Tako je z obnovo, tako je s šolami in prosveto, tako je bilo sprva z demokratičnimi svoboščinami. Sedaj se je ta zalog »demokracije« že izčrpala. Zato nam ne dajejo več dovoljenj za zborovanja, cenzurirati bi hoteli govore, itd. Tako nas prevzgajajo iz svobodnih ljudi v ponižno in za vsak ogrizek hvaležno čredo. Na tak način nas hočejo spraviti do tega, da bi molče sprejeli najbolj nezasišano krivico, ki nam jo hočejo vsiliti v Parizu.

Na vse to odgovarjamo z novim tekmovalnim pokretom v vsem našem delu. Ne samo, da nočemo sprejeti vsiljevane vzgoje in vsiljevanih krivic.

Nočemo tudi zaostajati za brati, ki si s tekmovanjem gradijo, se učijo in vzgajajo ter sebi in nam pripravljajo močno in bogato domovino.

Zato teknujmo tudi mi. Teknujmo z ovirami, ki nam jih stavi protiljudska vojaška uprava, kakor tudi z ovirami, ki so v nas samih.

Pod geslom »S Titom do zmage« bomo v dveh mesecih od 1. oktobra do 1. decembra s tekmovalnim zamahom v vsem našem delu povedali, da smo ostali kljub enoletni šoli demokracije št. 11, zvesti svojemu starem načelu, da ne klonemo pred silo in ne beračimo, zato, kar je naše, temveč, da si svoje pravice z neomajno odločnostjo in z delom priborimo.

Z.

prebivalstvom veliko zanimanje. Obnovitvene zadruga bodo z organizacijo prostovoljnega dela zvišale vrednost izvršenih del na večkratno vrednost kredita.

Aromatična zdravilna zelišča

V gospodarstvu Dalmacije igrajo pomembno vlogo industrijska in aromatična zelišča. Najvažnejše industrijsko zelišče je tobak. V načrtnem gospodarstvu so predvidene večje površine za sejanje tobaka in bolhača, katerih proizvodnja je bila zlasti v času vojne zelo majhna. Letošnja proizvodnja bolhača znaša okoli 10 vagonov. Zdravilna in aromatična zelišča (kadulja, rožmarin, lovor, lavendel itd.) so v glavnem služila za domačo upo-

rabo, toda vedno bolj jih uporabljajo za proizvodnjo eteričnih olj.

Proizvodnja kaduljinih listov je znašala pred vojno okoli 400 vagonov. En del tega so uporabili za proizvodnjo kaduljinega olja. Rožmarinovih listov so letno nabrali okoli 100 vagonov. Iz te količine so napravili približno en vagon rožmarinovega olja.

Tekom vojne aromatičnih zelišč niso gojili. Po vojni je takoj prišlo do povpraševanja. Zato so začeli načrtno proizvajati zdravilna in aromatična zelišča. V Dalmaciji je 21 tovarn za destilacijo in proizvodnjo aromatičnih olj. Zmogljivost teh tovarn je dovolj velika, da lahko sprejme največje količine aromatičnih zelišč. To je zlasti važno za zunanjo trgovino.

GLAS IZ MESTA IN Z DEŽELE

Gorica

Za antifašiste v zaporih

Goriško ljudstvo se zlasti v dneih trgatve spominja na številne antifašiste, ki so v zaporih ter jim pošilja večje količine hrane.

Žene iz Pliskovice na Krasu so darovale 31 kg, mladiča in žene iz Vogrškega 90 kg, vas Brdice je poslala 20 kg. Odboru za pomoč preganjanim antifašistom v Gorico so poslali iz Brd. 15 kg sadja, 48 kg krompirja, 7 kg bele moke ter nekaj masti. Brdice so poklonile še razno sadje, moko in mast.

Šempeter pri Gorici

Obnavljamo

Pod okriljem ZPP se je mladiča in prebivalstvo naše vasi pretoklo nedeljo lotilo udarniškega čiščenja ruševin. Dela se je udeležilo 30 voznikov, ki so v 150 urah izvozili 250 kubičnih metrov materiala.

Delo je bilo zaključeno s pesmijo in nagovorom na trgu. Vaščani so se veselo razšli; uspeh, ki so ga dosegli jih bo bodril, da bodo prihodnjič v še večjem številu odšli na delo.

Solkani

Naše žene so nastopile

V nedeljo so žene iz naše vasi priredile kulturno prireditev. Igrale so igro »Vedež« in »Oh, ta Polona«. Zvečer je sledila plesna zabava, ki je privabila obilo občinstva. Čisti dobiček so žene namenile dobrodelnim ustanovam.

Gorica k Jugoslaviji!

Naše žrtve za Gorico

Jugoslovanski delegat Aleš Beller je na seji politično-teritorialne komisije za Italijo v daljšem govoru prikazal nepravilnost in absurdnost francoske črte, ki izločuje Gorico. Med drugim je prečital kratko pričanje, ki ga je pred tremi leti podal sovražni tabor.

»Prvega oktobra 1943. leta je bilo objavljeno v »Voelkischer Beobachter«, organu hitlerjevske stranke v Berlinu, sporočilo o borbah v Gorici, v katerem je rečeno: »Mesto Gorica, ključna točka na Soči iz prve svetovne vojne je že več dni središče vojaških operacij. Le odločni akciji enot, katerih naloga je bila napasti Gorico, se moramo zahvaliti, da je mesto končno padlo v roke Nemcev v trenutku, ko so komunistične tolpe in slovenski uporniki, ki so bili njihovi zavezniki in podrejeni njihovim komandam, že mislili, da bodo obdržali mesto brez kakršnih koli težav. Da bi zavzeli mesto in izvršili napad na letališče, ki so ga

držali uporniki, so Nemci, ne oziroma se na nezadostne sile, s katerimi so razpolagali, morali s hitro akcijo obkoliti glavne točke obrambne črte na Monte Sabotino. Zelo slaba garnizija v Gorici, ki je bila obkoljena od treh strani od komunističnih tolp, se je morala vzdržati ves čas, ko je bila izpostavljena največji nevarnosti. Ko so prispela ojačenja iz področja Ljubljane in Reke, so podvzeli šefi komunističnih tolp 22. septembra napad na Gorico po zelo dobro izdelanem načrtu. Zaradi tega smo mogli rešiti mesto samo z okrepitevijo nemških sil. Da bi se odvrnila nevarnost, ki je pretela v tem sektorju, smo morali okrečiti SS-čete z drugimi vojaškimi enotami, ki so se kljub neumornim izvidniškim akcijam protivnika neopaženo infiltrirale v sektor z namenom, da izvršijo nenadni napad, s katerim naj bi potisnile komunistične tolpe iz pozicij Gorice in umirile ta sektor. V zelenem peklu gozda se je pričela strahovita bitka. Šele po

ru orisala trpljenje in žrtve naših borcev za osvoboditev ter je naprosila navzoče borce, da sprejmejo majhen spominski dar, ki jim ga poklanja mladiča in vaščani. Žene in dekleta v narodnih nošah Primorske so izročile brcem darila, nakar so se isti ganljivo zahvalili.

Sledila je prosta zabava, na kateri se je nabralo 975 lir za tovariše, ki so odhajali na progo Brčko - Banoviči. Ko so se drugi dan tovariši odpeljali na Mladinsko progo, smo jih spremili z zastavami in med prepevanjem borbenih pesmi.

Kanal

Poroka

Pretekli ponedeljek sta se v našem trgu poročila tovar. Vladimir Bavdaž in Štrukelj Marija. Nada, tajnica okrajnega odbora ASIZZ. Novoporočencema želimo obilo sreče!

Ob tej priliki so se svatje spomnili sirot padlih partizanov ter nabrali 1150 lir. V imenu sirot srčna hvala!

Colli

Za zaprte antifašiste

Nabiralna akcija za preganjanje antifašiste je pri nas dobro uspela. Vaščani so darovali 515 lir, delavci električne centrale pa 885 lir. Pridružila se jim je vas Ročinj, ki je dala 402 lire. V imenu prizadetih tovarišev se zahvaljujemo vsem darovalcem.

Breginji

Mladinska kulturna prireditev

Preteklo nedeljo se je vršila v okvirju prosvetnega društva »Plazovci«, mladinska prireditev, na kateri so nastopili sami otroci. Nastopili so z igro »Mezinček«, z deklamacijami in pesmimi ter dvema kratkima burkama. Prireditev je bila v splošnem dobro podana in so pionirji s tem prvim nastopom lahko zadovoljni. Čisti izkupiček 2000 lir so mladi igralci poklonili v sklad domačega prosvetnega društva. Vodstvo prireditve je bilo v spretnih rokah tov. Danila Rojca in tovarišice Amalije.

Slovenski pionirji v Furlaniji

Po 50tih prelepah dneh zapuščamo prijazne vasice okraja Gradiška, kjer smo s 43 slovenskimi pionirji uživali gostoljubje furlanskih družin ter navezali bratske stike s furlanskimi pionirji.

Teh prisrčnih vezi naši otroci gotovo ne bodo pozabili, ampak

jih bodo ohranili in jih v prihodnjih počitnicah skušali še poglobiti in razširiti na vse furlanske pionirje.

Zato torej je bilo slovo od naših gostiteljev tako prisrčno. Zbrali so se k slovesu otroci in stariši, mladi in stari ter jokaje pozdravljali odhajajoče pionirje. Vsaka družina je napravila »svojemu« pionirčku zavojček s hrano, da morda ne bi omagal na dolgi poti. Poleg vse gostoljubnosti in naklonjenosti, ki so nam jo na vsakem koraku izkazovali bratje Furlani, je za slovo še odsek za soc. skrb. iz Gradiške obdaroval vse otroke bodisi z obleko, čevlji ali kaj drugega, tako, da so otroci kar žareli od veselja.

V imenu vseh slovenskih pionirjev se zahvaljujemo vsem družinam, ki so imele naše otroke v oskrbi, za vso ljubezen in požrtvovalnost ki so jo našim otrokom ves čas izkazovali. Slovenski pionirji in njihovi stariši ne bodo pozabili njih bratske naklonjenosti in bodo vedno pripravljeno dokazati svojo hvaležnost.

Voditeljica Rozi in Marija.

Drobne novice

V Jugoslaviji so te dni svečano proslavili stoletnico rojstva Svetozarja Markovića, velikega srbskega novinarja in kulturnega delavca. Maršal Tito je ob tej priliki podaril univerzitetni knjižnici »Svetozar Marković« 100.000 dinarjev za nabavo knjig.

Jugoslovanska delegacija ni smela na kongres ameriških Slovanov, katerih je v Ameriki 15 milijonov, pač pa je izdajalec Maček takoj dobil ameriški vizum in rezerviran prostor v letalu.

V električni centrali Tito v Splitu so delavci obnovili in nespobili velik generator, ki premore 30.000 konjskih sil.

Na Sušaku je bila ustanovljena državna tovarna likerjev in sadnih sokov.

Bivši poslanik Združenih ameriških držav v Londonu Averell Harriman je bil imenovan za trgovskega ministra na mesto odstopivšega Henrija Wallacea.

V zadnjih mesecih je bilo v Grčiji ubitih 1850 Albancev, 2000 pa je bilo prisiljenih zapustiti svoje domove in se zateči v Albanijo.

Na Holandskem so pristaniški delavci in železničarji začeli stavkati v znak protesta proti pošiljanju čet v Nizozemsko Indijo.

slovenskih upornikov, ki so se združili z boljševiki. Težke izgube, ki smo jih tem tolпам prizadejali v tej bitki, so bile v primeri z našimi zelo majhne, kar brez dvoma pričra o ogorčenosti napada. — Podpis: vojaški dopisnik Koch.

Slišali ste, kaj pravi vojaški dopisnik Lutz Koch, a glejte, odrekajo nam mesto, za katerega smo prelili toliko krvi.

Gospoda, več vam o tem ne bom govoril. Že prej smo imeli priliko govoriti o nepravilni rapsalski pogodbi, ki nam je odvzela to pokrajino. Gorica, ki je glavno mesto pokrajine, postaja simbol nesreče. 25 let je preživljala mučeništvo pod grozovito vladavino italijanskih fašistov. Gorica ostaja tudi simbol tega mučeništva v srcih Jugoslovancev. Zaradi tega bi, gospoda, izguba Gorice med vsemi krivicami — rekel bi, nad vsemi žalitvami, ki nam bi jih prizadejalo francoska črta — bila najtežje sprejeta od vseh narodov Jugoslavije, posebno pa od majhnega slovenskega naroda.

V Parizu se je vršila velika protestna manifestacija proti fašističnim teroristom v Trstu.

Pravosodni minister Bolgarije je ob priliki proglasitve republike izdal obsežno amnestijo.

Pandit Nehru, ministrski predsednik indijske provizorične vlade se je izrazil, da odstopi kot predsednik kongresa. V Kalkuti in Bombayu se nemiri nadaljujejo. V mestu Rangoonu je prišlo do prvga štrajka.

Voditelj komunistične partije v Italiji Togliatti je nastopil sodno pot proti maršalu Messerju, ki je v nekem članku blatil Sovjetsko zvezo.

Ravensbrueck, peklo žen, je naslov delu, ki ga je napisala Francozinja Simone Saint - Claire in dobila francosko »ujetniško nagrado«.

Grški kralj Jurij je odpotoval iz Londona in bo koncem tega tedna došel v Atene.

Razjarjena množica je linčala v sodni dvorani Italijana Maria Passalacqua, ki je bil obtožen, da je izdal fašistom in Nemcem številne italijanske rodoljube. Razbili so mu črepinjo. Za izdajalca ljudstva, kratka in pravična sodba ljudstva!

Več sto ljudi je napadlo radijsko postajo v Palermu. Prišlo je do krvavega spopada med napadalci in policijo.

Na kolesarski dirki okrog Romunije je na prvi etapi zmagal Emil Rol (Francija). Drugo mesto je zasedel Avgust Prošnek (Jugoslavija).

Nogometna tekma med reprezentancama Albanije in Črne gore je bila v nedeljo v Skadru in se je končala z zmago Albancev 5:0.

Nov evropski rekord v plavanju na 400 metrov je postavil francoski plavalec Aleksander Jany s časom 4:45,8.

V Karlovih Varih na Češkem, ki je svetovno znano zdravilišče, so dne 22. t. m. odkrili spominsko ploščo velikemu socialističnemu mislecu Karlu Marxu, ki se je svoječasn v Karlovih varih zdravil.

V Egejski Makedoniji je 150 nemških oficirjev in vojakov v nemških uniformah. Oni žive pod šotori v krogu angleške vojašnice in se svobodno kretajo. Prebivalstvo je vznemirjeno, ko gleda te krvnike, ki so klali in obešali mirno prebivalstvo med okupacijo in ki se sedaj svobodno sprehajajo po mestu.

Člani moskovskega državnega gledališča »Leninski Komso mol« so igrali v beograjskem Narodnem gledališču vrsto dobro uspelih predstav. Prikazali so dramatska dela Simonova »Živi mrlci« in Turgenjevo »Mesec dni na vasi«.

Kljub temu, da skušajo avstrijske oblasti prikriti, da bi se vršila kampanja proti Slovincem na Koroškem, je predstavnik »Slovenske osvobodilne fronte« na Koroškem, sporočil naslove in imena 35 bivših slovenskih partizanov, ki so bili aretirani v zadnjih 4 mesecih. Aretacije so se vršile v glavnem brez pojasnila, večkrat pa tudi brez razloga.

Ena najprometnejših ulic v Sofiji nosi ime maršala Jugoslavije Josipa Broza - Tita.

150 Makedoncev in Grkov antifašistov iz okolice Lerine je bilo odgnanih iz solunskega pristanišča v izgnanstvo na »otok smrti«.

Pred kratkim je vojaško sodišče oprostilo generala Dalmazzo, ki je odgovoren, da je Nemcem izročil celo italijansko armado, ki se je nahajala v Albaniji s celotnim orožjem in vojnimi načrti. Tedaj je zagrozil, da bo pustil ustreliti po 10 vojakov za vsako uničeno orožje, 50 mož za vsak uničen avtomobil in izjavil, da pri njem vlada nemški vojni zakon.

* Časopis »Le Populaire«, organ socialistične stranke, je objavil članek v zvezi s problemom manjšin v Romuniji, v katerem med drugim pravi:

»Romunska vlada je odločena, da madžarskemu prebivalstvu, ki živi v mejah Romunije, zagotovi vse demokratične pravice. Sedanja romunska vlada je torej sprejela status o manjšinah, po kateri lahko vsak romunski državljan upravičeno sam svojo nacionalno pripadnost in materinski jezik. Uporaba materinskega jezika je zagotovljena na vseh področjih delavnosti, s tem v zvezi tudi v tisku in na javnih zborovanjih.

* Na mednarodnem šahovskem turnirju v Gningenu je zmagal sovjetski prvak Mihail Botvink.

* Delegacija romunskih delavcev tekstilne industrije je izročila predsedniku romunske vlade dr. Petru Grozi kot darilo 10.000 m platna, ki so ga izdelali delavci v nadurnem delu.

* V Panami so se vršile demonstracije proti »imperializmu Yankcejev«. Demonstranti so zahtevali, da Združene države Amerike takoj vrnejo Panami oporišča, ki so jih okupirale tekoma vojne. Kakor smo zvedeli, so ZDA te dni nekaj oporišč že opustile ter jih izročile panamski državi.

* Češkoslovaška vlada je odobrila 50 štipendij za bolgarske visokošolce, ki bodo študirali v Češkoslovaški.

* Na dan dveletnice slovaške narodne vstaje pred poslopjem Narodnega gledališča v Bratislavi se je vršil velik miting, na katerem je bilo okoli 30.000 meščanov. Poleg ostalih govornikov je pozdravil navzoče tudi predsednik vlade Klement Gottwald, ki je govoril kot predstavnik predsednika republike dr. Beneša in češkoslovaške vlade. V svojem govoru je predsednik vlade povdaruil pomen slovaške narodne vstaje, ki je zapustila češkoslovaškemu ljudstvu prijateljsko bratstvo in večno zvezo s Sovjetsko zvezo.

* Pričakuje se, da bodo tudi prihodnje leto težave v anglo-ameriškem pasu. Nemčije zaradi velikega pomanjkanja živeža.

* Pred londonski preki sod mora komandant angleške armade Boon, ker je obtožen sodelovanja z japonskim sovražnikom. Baje je kot ujetnik pomagal sovražniku od leta 1943. do 1945. Kakor vidimo je to slučaj, ko je komandant angleške armade obtožen zaradi kolaboracionizma. Razprava bo trajala tri tedne in bo zaslišanih 70 prič.

* Vodja komunistične delegacije general Chou En Lai je sporočil tisku, da oni ne bodo sodelovali pri sestavi nove vlade, če ne dobijo zagotovila o takojšnjem prenehanju sovražnosti.

* Iz Rima poročajo, da si je general Anders baje pridobil imetje 200.000 dolarjev in to v transakcijah z valuto ter se sedaj pogaja za nakup razkošne vile v okolici mesta.

* Na vabilo beloruske republike je glavni ravnatelj ustanove UNRRA Fiorello La Guardia prišel 24. avgusta v Minsk, nakar je odpotoval v Moskvo.

* Arthur Horner, član Komunistične partije Anglije, je bil izvoljen za generalnega sekretarja nacionalne zveze rudarjev, kot naslednik Essy-a Eduarda. Pri volitvah, ki so se vršile po vsej državi, je Horner dobil 226.635 glasov, kar mu je zagotovilo absolutno večino.

Komunisti so izjavili, da je general Čangkajšek poslal 204 divizije v državljansko vojno in pustil 49 divizij za varstvo 15 pokrajin v zaledju.

* Več ko 1500 židovskih vojakov v Jeruzalemu je na zborovanju odobrilo resolucijo, naslovljeno na visokega komisarja za Palestino, s katero pozivajo britansko vlado, naj preneha s sedanjo politiko proti židovskim priseljencem.

Rešitelj Mussolinija na Češkem

Preiskovalna komisija v mestu Vrchlabi na severnem Češkem je pretresavala zelo zanimiv slučaj. Zaslišan je bil Albert Wenzel, SS-Fallschirmjaeger, ki se je svoj čas udeležil akcije osvoboditve italijanskega diktatorja Mussolinija.

Ujeti Wenzel popisuje vso akcijo takole: »Iz dobrovoljcev je bila sestavljena skupina 80 ljudi, katerim je poveljeval Skorzeny. Na dveh Junkersovih letalih smodelteli iz Berlina v smeri, kjer je bil Mussolini zaprt kot vojni ujetnik. Nad gorami in v skalovju se je nahajal grad, kjer je živel Mussolini in tam smo skočili iz letal. Od 80 nas je ostalo pri življenju samo 17, ostali so se ubili bodisi pri padcu ali pa so padli v prepade. Mussolinija je stražilo približno 60 Italijanov, ki so se nam predali brez boja. Nato je pristalo v bližini nemško letalo tipa Fieseler Storch in odpeljalo Mussolinija in Skorzenega v Berlin. Ostale nemške vojake je pa odpeljalo posebno nalašč v ta namen sestavljeno letalo. Za osvoboditev Mussolinija sem dobil nemški zaslužni križ v zlatu«.

Gorica k svojemu zaledju!

Kljub temu pa je bil — kakor je razvidno iz dokumentov — vojak Wenzel obsojen na smrt, ker je v Črni gori v Jugoslaviji kot parašutist ušel in se ni hotel bojevati proti jugoslovanskim partizanom in se je dalj časa skrivati pri nekem srbskem kmetu. Tu ga je gestapo aretirala, odkoder je bil prepeljan v Prago, kjer je bil pred nemškim vojaškim sodiščem obsojen na smrt. Tedanji gospodar Protektorata K. Frank ga je pomilostil in poslal na nemško fronto blizu Dresdena. Wenzel je takoj prešel na rusko stran in po kapitulaciji so ga sovjetske oblasti izpustile. Javni tožilec v mestu Jičnu je dal preiskovalni komisiji v Vrchlabi predlog, da nemškega vojaka izpusti na svobodo in ga istočasno izžene v Nemčijo.

Kaj vse se vidi v Vidmu?

Pred mesecem se je vršila v Vidmu neka proslava pod imenom »Arcobaleno«. Ob tej priliki so navzoči ovekovečili spomin na ta dogodek s tem, da so se skupno slikali. Sedaj je slika razpostavljena v baru Vittorio na trgu. In koga vidimo v sredini slike? Uganite! Nobenega drugega kot znanega pretepača in voditelja goriskih fantalinov Giulia Avanzinija, sina znanega trgovca, ki ima pripet robec okrog vratu.

Za kmetovalce

Državni prispevek za zemeljske zboljšave

Kmetovalci se obveščajo, da je bil vsled splošne odredbe Zvezniške vojaške uprave števil. 196 najvišji državni prispevek za kmetijske izboljšave, ki naj bi se izvršile v coni A Julijske krajine, povišan od 38% na 60%.

Dela, ki naj bi se podpirala, zadevajo hidravlično - kmetijsko uravnavo zemljišč, preskrbo in izkoriščanje voda v kmetijske namene, zgradbo in preuredbo kmetijskih zgradb in sploh vse kmetijske izboljšave, ki naj bi se izvršile v prid enega ali več zemljišč.

Kmetovalci, ki nameravajo izvršiti dela z ugodnimi državnimi pogoji se morejo obrniti do Kmetijskega nadzorništva in do njemu podrejenih uradov, kjer dobe vsa potrebna pojasnila in navodila.

Prijava vsled vojne porušenih ali poškodovanih stavb

Okrožni Kmetijski urad sporoča, da se kmetovalci, katerih poslopja so postala vsled vojnih dogodkov poškodovana in za prebivanje neuporabljiva, zglasijo čim prej v svrhu napovedi na kmetijski povzročene škode, vsekakor do 15. oktobra t. l. pri Občinskem statistično - gospodarsko - kmetijskem uradu svoje občine, kjer bodo morali napraviti ustmeno prijavo.

Snetivost pšenice

Okrožno kmetijsko nadzorništvo naznanja:

V preteklem poletju je bilo opaziti na mnogih s pšenico obdelanih zemljiščih precej snetivosti. Zato moramo domnevati, da bo imela vsa letos v deželi pridelana pšenica v sebi kal bolezni, ker so po mlatvi v stroju mlaticnice ostali trosi (semena) snetivosti okužili tudi zdravo pšenico.

Če preiščemo z drobnogledom popolnoma zdravo pšenico, ki je bila omlatena na mlaticnici, na kateri je bilo prej omlateno bolno žito, bomo na njem prav gotovo našli kak tros, ki bo zadoščal, da se okuženje prenese.

Iz v zemlji iskaljenih trossov se razvijejo niti micelija, na katerih se prikažejo majhni trosi, ki prodrejo po njihovi izkalitvi v mlado os še nežne rastlinice. Micelj sledi razvoju rastline in se za časa cvetenja nastani v plodnici, kjer polagoma nadomesti stanišče semena, pri čemer ostane zunanji ovoj zrna nepoškodovan in navidezno zdrav in popoln.

Iz zgoraj navedenega je razvidno, da bo treba vso pšenico, ki jo bomo v kraškem sejali, poprej razkužiti s prahom »Caffaro«, ki ga imajo v obilici v zalogah Kmetijske zadruge in trgovine.

Za razkuženje semenske pšenice zadošča, da ji primešamo za časa setve, bodisi v grotu sejalnega stroja ali pa na posebnem platnu, 200 gramov praha »Caffaro« na 100 kilogramov semena. Pri tem pa moramo paziti, da se prah »Caffaro« in seme dobro zmešata, tako da bo vsako posamezno zrno pokrito s tanko plastjo praha.

Zato ne bomo smeli letos posejati niti enega kilograma pšenice, ne da bi jo bili prej razkužili s prahom »Caffaro«.

RAZGLAS

V smislu člena 12 kr. odloka z dne 24.9.1940 št. 1949 se sporoča, da je izstavljen na pregled občinstvu pri protokolnem uradu mestnega županstva za dobo 15 dni, to je od 18. septembra do 3. oktobra t. l., dodatni anagrafični seznam kmetijskih delavcev, stanujočih v tej občini, veljaven za leto 1945.

Proti vpisu ali opustitvi vpisa, morejo prizadeti vložiti priziv na Okrožno predsedstvo v teku 30 dni od zadnjega dne objave seznama.

Gluhonemnica v Portorožu

V gluhonemnici za Slovensko Primorje v Portorožah bo pričetek rednega pouka v torek 1. oktobra t. l. Istega dne se bodo sprejemali tudi novinci.

Starši novincev morajo primesti s seboj rojstni list, izkaz o premoženjskem stanju, zdravniško spričevalo, živilsko karto ter izjavo merodajnega ljudskega odbora. Redni gojenci in novinci naj prinesejo s seboj potrebno obleko, telesno perilo, rjupe in odejo ter potrebščine za umivanje zob in čeljusti.

Opozarjamo, da se sprijemajo v gluhonemnico novinci le po predhodni inteligenčni preizkušnji pred posebno komisijo, ker

se sprejemajo le telesno in duševno zdravi otroci v starosti od 6 do 14 let, ki so sposobni šolanja. Vsa nadaljna pojasnila daje ravnateljstvo gluhonemnice v Portorožah.

Popis slepih in slabovidnih otrok v Slovenskem Primorju

S prihodnjim šolskim letom se bo otvoril v Portorožah zavod za slepo mladino. Sprejeti bodo slepi in slabovidni otroci iz vsega Slovenskega Primorja v starosti od 6. do 14. let. Starši takih otrok naj takoj pošljejo prošnje na tov. Rupnik Vinka, ravnatelja gluhonemnice v Portorožah. Prošnji naj prilože rojstni list, izkaz o premoženjskem stanju, zdravniško spričevalo in izjavo merodajnega ljudskega odbora.

Šola v Idriji

Reden pouk na ženski obrtni šoli v Idriji se prične dne 1. oktobra 1946. Isti dan se vrši tudi svečana otvoritev šolskega leta.

Reden pouk na Tehnični šoli v Idriji se bo z otvoritveno svečanostjo pričel dne 1. oktobra 1946. leta.

„Naši zbori“

Državna založba v Ljubljani izdaja zbirko zborovskih skladb »Naši zbori«.

Prejeli smo I. snopič, ki vsebuje skladbe za mešane, ženske in mladinske zборе.

Ker imajo naši pevski zbori veliko pomanjkanje primernih pesmi za poučevanje, naj ne bo pevskega zbora, ki bi bil brez te zbirke.

Zbirko »Naši zbori« naročite pri Slovenski prosvetni zvezi v Trstu ul. S. Vito 17-1; cena snopičja je lir 65.—.

ČITAJTE IN ŠIRITE „SOŠKI TEDNIK“

TRGOVINA ČEVLJEV

pri „SV. KRIŠPINU“
GORICA - Raštelj števil. 35

Velika izbira čevljev solidnega domačega izdelka

GOSTILNIČARJI!

ZALOGA VINA
BRIC IVAN - GORICA
ULICA DELLA CROCE, 4

prodaja na debelo vse vrste vina,
vermuta in maršale

CENE ZMERNE!

POSTREŽBA TOČNA!

Goričani, Brici, Vipavci in prebivalci
Soške doline!

Poslužujte se domače

KMEČKE BANKE

V GORICI - Ulica Carducci, 14. Telefon števil. 226

Vlagajte denar na hranilne knjižice, otvarjajte tekoče račune. Pri nas lahko dobite ugodna posojila. Izvršujemo vse bančne posle točno in solidno.

IZHAJA ENKRAT NA TEDEN — Urednik: J. KRISTIJAN BAVDAŽ — Za list odgovarja: ALOJZ BUDIN — Uredništvo in uprava: GORICA, „Ljudski dom“ prtiličje — Izdaja lista je odobrena od A. I. S. Tisk KATOLIŠKE TISKARNE v Gorici — Najemnik: „Primorski dnevnik“

AVTOBUSI

Sprememba urnika.

S 15. septembrom se je urnik avtobusnega voznega reda spreminil kakor sledi:

Gorica - Pokopališče:
Odhod iz Travnika ob 15. uri.
Odhod iz pokopališča ob 16. uri.
Gorica - Ločnik ob delavnikih:
odhod izpred kavarne Garibaldi ob 7.15 — 12.30 — 15.30 — 19; odhod iz Ločnika ob 7.30 — 13.45 — 15.45 — 19.20.
Ob praznikih:
odhod izpred kavarne Garibaldi ob 9 — 12.30 — 15.30 — 19; odhod iz Ločnika ob 9.15 — 13.45 — 15.45 — 19.20.

VOZNI RED VLAKOV

Prihod v Gorico:
Iz Trsta ob 6.33 — 7.50 — 8.44 — 14.— — 15.12 — 18.25.
Iz Vidma ob 6.05 — 7.19 — 13.55 — 18.04 — 22.18.
Iz Ajdovščine ob 6.37 in 18.55.
Odhod iz Gorice:
Proti Trstu: 6.17 — 8.50 — 14.02 — 16.40 — 18.09 — 22.21.
Proti Vidmu: 6.38 — 8.49 — 12.55 — 14.05 — 18.30.
Proti Ajdovščini: 4.20 in 17.30.

Avtobusno podjetje M. Feriani

Odhod iz Gorice (Travnik) ob 13. uri (preko Komna).
Prihod v Trst ob 14. uri 55 minut.
Odhod iz Gorice (Travnik) ob 16. uri (preko Štanjela).
Prihod v Trst (ulica F. Severo) ob 18. uri 20 minut.

V NAJEM za več let se odda malo posestvo s stanovanjem na lepem kraju. Zelo prikladno za malega obrtnika z družino. Naslov v uredništvu Soškega tednika - Gorica, Ljudski dom.